

DERYA
SAZAK

okur@milliyet.com.tr
dsazak@milliyet.com.tr

Tel: 0212 505 68 40 - 505 62 03 Faks: 0212 505 62 04

OMBUDSMAN

Doğan Medya Center, Bağcılar 34204 İstanbul

Okur Temsilcisi

Nâzım'ı anmak

Milliyet'in 60. yıldönümünde 60 yıllık okurumuz Ender İkişik'in eleştirisi Nâzım Hikmet'i anma yıldönümünün haberinde 47 olarak verilirken, spotta 60 yıl olarak gösterilmesindeki hatayı düzeltme fırsatı veriyor

Sair Nâzım Hikmet 15 Ocak 1902'de doğdu, 1925 yılından itibaren şiirleri ve yazıları yüzünden birçok kez yargılandı. 1938 yılında orduyu ayaklanmaya kışkırtmaya çalıştığı gerekçesiyle 28 yıl 4 ay hapis cezasına çarptırıldı. 12 yılı aşkın cezaevinde kaldı. 1950'de bir af yasasıyla salıverildi. 48 yaşında askere çağrılması ve öldürüleceği yolundaki duyurular üzerine yurtdışına kaçtı. 25 Temmuz 1951 yılında Türk vatandaşlığından çıkarılan Nâzım Hikmet sürgünde iken 3 Haziran 1963'te kalp krizi geçirecek, hayata veda etti.

2009 yılında vatandaşlık hakları ifade edilen Nâzım Hikmet için geçtiğimiz hafta anma etkinlikleri düzenlendi.

Milliyet haberi "Nâzım'a 'resmi' anma" başlığıyla verdi. Haberin spotunda "Nâzım'ın 60. ölüm yıldönümünde" ifadesine yer verilirken metinde "dünyaca ünlü şair Nâzım Hikmet ölümünün 47. Yılında Moskova'daki mezarında, Türk Büyükelçiliği'nin de büyük destek verdiği bir törenle anıldı" deniliyordu.

Pazartesi günü Milliyet'in de 60. yıldönümünü kutladık. 60 yıllık okurumuz Ender İkişik, gazete-okur bağının yüksek sorumluluk duygusuyla

Nâzım Hikmet

son dönemde gördüğü kimi hataları eleştirmiş. Nâzım haberi de son örnek:

"Gazetemizin haberlerinde zaman zaman anlamsız ve anlaşılması zor olan uzun cümleleri çözmekte zorlanıyorum. Hatta aynı haberi eskik noktalamaya işaretlerini yerlerine koyarak tekrar okuyor, ancak o zaman anlayabiliyorum. Lütfen haberler yazılırken daha kolay anlaşılır bir şekilde yazılsın. İkinci konu ise haber başlıkları ile haber metinleri arasındaki çelişkilidir. Lütfen 4 Haziran cuma günü gazetede sadece hemen gözüme çarpan hatayı yazacağım. Biraz dikkat ve basımdan evvel haberlerin bir kere daha okunması bunların önüne geçebiliriz.

1- Sayfa 5: Nâzım'a "resmi" anma. Nâzım'ın kaçınıcı ölüm yıldönümü? Başlık altıda 60, metinde 47

2- Sayfa 10: Türkiye cepten "alo" liginde kaçınıcı? Başlıkta ikinci; metinde ve verilen tabloda üçüncü lütfen biraz daha dikkat!"

Ombudsman'ın Görüşü: Bir haberi spotu ile haber metni arasındaki ilişkinin önemi ve uyumun en başta editörlerin sorumluluğuna girer... Spotlar metnin içeriğinin özeti ya da metindeki önemli bir bilgiye vurgu yapmak için kullanılır. Dolayısıyla metinde

geçmeyen bir ifadeyi ya da sayısal veriyi spota taşırken oluşacak çelişkiyi editörlerin dikkate alması gerekir. Eğer spot ve haber okurun kafasında soru işareti bırakıyorsa, Nâzım Hikmet örneğinde karşımıza çıkan 60 ya da 47. yıl çelişkisi ortaya çıkıyorsa bu hataları ortadan kaldırmamanın yolu gazeteyi baskıya hazırlarken iyi okumaktan geçmektedir.

Ayrıca Nâzım Hikmet'in bir şair olarak önemi ortadadır. Türkiye'nin 1951'de vatandaşlıktan çıkarttığı, 58 yıl sonra geçen yıl 2009'da dünyanı tanıdığı şairimize vatandaşlık hakkının geri verilmesi son derece önemlidir. Tam da bu nedenle genç kuşaklara Nâzım Hikmet'i anlatan bir yazı neden anıldığını daha vurucu hale getirebiliriz.

Yeri gelmişken hatırlatalım: Kültür ve Turizm Bakanlığı 464 sayılı Nâzım anma kitabı çıkarıyor. Ara Güler, Lütfi Özkök, Elçin Acun ve Ümit Yaşar Gözüm'ün fotoğrafları ve Nâzım Hikmet hakkında tanınmış edebiyatçıların yazı ve şiirlerini içeriyor. Kültür ve Turizm Bakanı Ertuğrul Günay, kitaba yazdığı önsözde "Nâzım Hikmet'in trajik yaşamına, uğradığı haksızlıklara, çektiği acılara ve hasrete karşın, eserlerindeki yurt sevgisi, halkına ve diline bağlılığı, O'nun sanatçı kişiliğinin ve ödünsüz savaşçı kimliğinin göstergesidir. Bu özel yıl için hazırlanan "İstanbul Şairi Nâzım Hikmet, Hoş Geldin" kitabının Nâzım'ı değişik yönleriyle tanıtarak, bir boşluğu dolduracağını umuyorum" diyor.

"Hoş geldin Nâzım! Hep bizimle ve ülkede olacaksın, sevgiyle anılacaksınız!"

60 yıllık okurumuz Ender İkişik'a Nâzım haberi düzeltme fırsatı verdiği için teşekkür ediyoruz.

Skandala 'mucize kadın' savunması

İsrail'e karşı Manavgat kozu

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Taner Yıldız, İsrail ile yaşananların ardından enerji konusunda ilişkilerin nasıl bir seyir izleyeceğinin sorulması üzerine Manavgat'taki suyun kullanımı fizibilitesiyle ilgili veya Mavi Akım 2'nin gaz taşımacılığı ile ilgili konularda herhangi bir süreci başlatmak niyetinde olmadıklarını belirterek, "Orada insan odaklı konulardan bahsederken bile zorlandığımız bir ortamda böyle projelerden bahsetmenin zamanı değildir. Bu ilişkilerin normalleşmesini ümit ediyorum. Bunun adımlarını Türkiye fazlasıyla atmıştır ama İsrail'den de daha fazla adımların atılmasını beklemek en tabii hakkımızdır..." dedi. milliyet.com.tr bunu "Türkiye İsrail'e karşı ilk kozunu oynuyor" başlığıyla verdi.

Mehmet Arif Demirel eleştiri notu geçmiş; "Enerji Bakanı açıklaması: Türkiye, İsrail'e karşı ilk kozunu oynuyor" haberinin altında Manavgat'ın renkli bir fotoğrafı. İsrail'e Manavgat'tan su vermeyeceğimizi. Bu konu sayın Süleyman Demirel Cumhurbaşkanlığına iken, 10 yıl önce, gündeme gelmişti. Demirel suyu Manavgat teslimi 10 cent'e teklif etmişti 1 ton su 10 cent. Almamışlardı. Çünkü Manavgat-Hayfa taşıma ücreti 70 cent/ton idi. İsrail, Aşkelon'da (Gazze'ye çok yakın) deniz suyundan içme-kullanma suyu üretiyor. Yatırımcı şirketin YİD modeli kapsamında satış fiyatı: 52.7 Cent/ton! Yanlış/Eksik Bilgi Türk medyasında salgın hastalıktır. Ölümcüldür!"

4 Haziran tarihli Milliyet'te "Skandal'a mucize kadın savunması" haber yayımlandı.

"TBMM Kayıp Çocuklar Komisyonu Başkanı Halide İncekara, Kayseri'de çocuğu kaybolan aileye anket çalışma sırasında yanlışlıkla çocuğun bulunduğu dair mektup bırakıldığını belirterek, 'Beynimden vurulmuşu döndüm' dedi. İncekara, "Bu aileye yanlış mektup bırakılmış. Arkadaşlar hemen hatalarını anlayarak geri dönüyor. Anne de özü kabul ettiğini söylüyor. Akşam televizyonlarda 'kendimi skandal kahramanı olarak' görüyorum. Onca güzel şeyler karşısında 'mucize kadın' gibi ifadeler beklemek de hakkımdı. Fakat çok üzülüm. Beynimden vurulmuşu döndüm. Akşam streten burnum kanadı."

Sema Dalkıran adlı okurumuz şöyle diyor:

"Doğrusu TBMM Kayıp Çocuklar Komisyonu Başkanı Halide İncekara bu kadar özüllünc insan merak ediyor; 76 ilde nasıl bir çalışma yapılmış, kaç çocuk kaybolmuş ne kadar çocuk bulunmuş... Bu bilgilerin hiçbir haberde yok. Komisyonun çalışmalarının nasıl sonuçlandığını bilmiyoruz. Siz bu çalışmanın sonuçlarını bilerek mi yoksa sadece yanlış bir adres olayından yola çıkarak mı mucize kadın savunmasını aile alıyorsunuz anlayamadım."

Ombudsman'ın Görüşü: Okurumuz haklı. Başbakanlık İnsan Hakları Başkanlığı'nın hazırladığı Kayıp Çocuklar Raporu, önlem alınmazsa Türkiye'deki riskin de büyülebileceğini ortaya koymakta. Dolayısıyla illerde kayıp çocuklarla ilgili durum tespiti yapıp çözüm önerileri geliştirilerek Türkiye'nin kayıp çocuklar sorununa ilişkin rapora değil de bu çalışma sırasında ortaya çıkan bir yanlışlığı haber olarak okurla paylaşmak haberin içeriğini daraltmaktadır.

Emniyet Genel Müdürlüğümüzün verilerine göre 1997 yılından günümüze kadar toplam kayıp müracaat sayısı 27 bin 594'tür. 25 bin 937 kayıp çocuk bulunarak ailelerine ve ilgili kurumlara teslim edilmiştir. Şu anda 1.657 kayıp çocuğun emniyet birimlerince aranmasına devam edilmektedir. Bu çocuklarımızdan 590'ı sosyal hizmet kurumlarından izinsiz olarak ayrılıp, kayıp olarak nitelendirilemeyecek çocuklardır; 1067 çocuk ise ailelerinin yanından ayrılarak geri dönmeyen çocuklardır. Kayıp çocuklarımızın yaklaşık yüzde 88'i on üç-on sekiz yaş aralığında ve büyük oranda da kız çocuklardır. Kayıpların sadece yüzde 12'si e sıfır-on iki yaş aralığında olan çocuklarımızdır.

Muska yazmak suç değil mi?

Kerim Baştal adlı okurumuz şöyle diyor: "İstanbul Bağcılar'da 3 yıldır panik atak tedavisi gören Mesut Kılıç (23), içinde cin olduğunu öne süren İsa Şahin'in (54) yaptığı 'cin çıkarma seansı' sırasında fenalaştı. Babasının hastaneyi kaldırdığı Kılıç kurtarılamadı. Adli Tıp Kurumu Mesut Kılıç'ın 'normal ölüm' raporu verince, gözaltındaki İsa Ş. serbest bırakıldı" diyorsunuz. Peki bu ülkede muska yazmak ve üfürükçülük yapmak suç değil midir? Bunun hukuki yaptırımını yok mudur da bu haberi normal bir haber gibi veriyorsunuz.

Ombudsman'ın Notu: Hukukta muska vs. gibi olaylar dolandırıcılık suçu içerisinde yer almaktadır. Bu yönde bir şikayet olmadıkça halinde elbette bu da suç kapsamında değerlendirilebilir. Haber "muska"yı bir tedavi şekli gibi gösterip övmüyor, tersine ölümle sonuçlanan olayın üzerine gidiliyor, "Normal ölüm" raporu verilmesini dikkat çekiyor. Savcılar herhalde gereğini yapar.